

Sygn. akt IV P 1030/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

we Wrocławiu

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała-Koziół

po rozpoznaniu we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – (...) we W.**

o zapłatę składek ubezpieczeniowych odprowadzonych od nagrody rocznej

postanawia:

1. **podjąć postępowanie w sprawie;**
2. **umorzyć postępowanie w sprawie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia;**
3. **odstąpić od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej na podstawie art. 102 k.p.c.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 lutego 2021 r. **powódka W. K.** wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Skarbu Państwa - (...) we W. kwoty 758,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 lutego 2018r. tytułem niezasadnie odprowadzonych składek na ubezpieczenia społeczne od nagrody rocznej.

Strona pozwana Skarb Państwa – (...) we W. wniosła o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości oraz o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (III AUa 906/20) z dnia 10 lutego 2021r., w którym przedstawiono Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości o treści: „Czy od nagrody rocznej należnej funkcjonariuszowi (...)Skarbowej na podstawie art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2020r., poz. 505 t.j.) za 2017r. wypłaconej uprawnionemu w 2018r. należało odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne na zasadach i wysokości określonej w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020r., poz. 266 t.j.)?”. Nadto strona pozwana domagała się zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2021r. tut. Sąd postanowił na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt III UZP 1/21.

Uchwałą z dnia 26 sierpnia 2021 r. (sygn. akt III UZP 1/21) Sąd Najwyższy stwierdził, że nagroda roczna za 2017 r. wypłacona funkcjonariuszowi (...)Skarbowej w 2018 r., po ustaniu tytułu obowiązkowego ubezpieczenia społecznego, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o

Krajowej Administracji Skarbowej, tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 422 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 423).”

Pismem z dnia 14.10.2021r. powódka oświadczyła, że w związku z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2021r., sygn. akt III UZP 1/21 cofa pozew w całości ze zrzeczeniem się roszczenia i wnosi o umorzenie postępowania w całości. Jednocześnie powódka wnosiła o nieobciążanie jej kosztami postępowania ani kosztami zastępstwa procesowego argumentując, iż wystąpiła na sądową drogę prawną w dobrych intencjach i w specyficznej sytuacji niejasnych przepisów prawnych związanych ze zmianą trybu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariusz (...)Skarbowej oraz przy funkcjonujących w obiegu prawnym korzystnych dla funkcjonariuszy prawomocnych orzeczeń.

Postanowieniem z dnia 29.10.2021r. tut. Sąd postanowił:

1. podjąć postępowanie w sprawie,
2. umorzyć postępowanie w sprawie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia;
3. odstąpić od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej na podstawie art. 102 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do art. 203 § 2 k.p.c. pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Powyższy przepis stanowi odzwierciedlenie ogólnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. Gdy skuteczność cofnięcia pozwu zależy od zgody pozwanego, niezłożenie przez niego oświadczenia w tym przedmiocie w powyższym terminie uważa się za wyrażenie zgody (art. 203 § 3 k.p.c.).

W orzecznictwie wskazuje się, że art. 203 § 3 k.p.c. harmonizuje i dopełnia art. 109 § 1 k.p.c. gwarantując pozwanemu dostateczny czas na złożenie wniosku o zwrot kosztów, jeżeli ten nie uczynił tego w trybie art. 109 § 1 k.p.c., a więc w szczególności w odpowiedzi na pozew. Złożenie na podstawie art. 109 § 1 k.p.c. wniosku o zwrot kosztów postępowania jest skuteczne zatem także wtedy, gdy postępowanie to kończy się jego umorzeniem wskutek cofnięcia pozwu. Nie jest w takiej sytuacji wymagany dodatkowy wniosek pozwanego o zwrot kosztów na podstawie art. 203 § 3 k.p.c. Wskazany przepis ma zastosowanie właśnie w sytuacji, gdy pozwany nie złożył uprzednio wniosku w trybie art. 109 § 1 k.p.c. (vide: postanowienie SN z 26.07.2012 r., II CZ 73/12, LEX nr 1228792).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że w odpowiedzi na pozew strona pozwana zamieściła wniosek o zwrot kosztów postępowania, wobec czego Sąd nie był zobowiązany do zastosowania dyspozycji, o której mowa w art. 203 § 3 k.p.c.

Zasadą wynikającą z art. 203 § 2 i 3 k.p.c. jest, iż w przypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaze, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu (por. postanowienie SA w Poznaniu z 20.03.2014 r., I ACz 328/14, LEX nr 1444791).

Ustawodawca przewidział jednak w art. 102 k.p.c. odstępstwo od ogólnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu wskazując, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Regulacja ta ma charakter wyjątkowy, niepodlegający wykładni rozszerzającej i wymagający do swego zastosowania wystąpienia okoliczności szczególnych. Przepis ten stanowi urzeczywistnienie zasady słuszności.

Do kręgu wypadków szczególnie uzasadnionych zalicza się okoliczności związane z przebiegiem procesu, jak również te występujące poza jego obszarem. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru roszczenia poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczenia, przedawnienie. Z kolei okoliczności zewnętrzne to te dotyczące sytuacji majątkowej i życiowej strony. Uznanie, że w sprawie wystąpił "wypadek szczególnie uzasadniony", pozostawiono sądowi orzekającemu, który ma swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu czy też częściowego jedynie obciążenia (por. postanowienia SN: z 15.03.2013 r., V CZ 89/12, LEX nr 1331384; z 17.04.2013 r., V CZ 124/12, LEX nr 1341727; z 17.04.2013 r., V CZ 130/12, LEX nr 1341731; z 17.04.2013 r., V CZ 132/12, LEX nr 1341732; z 18.04.2013 r., III CZ 75/12, LEX nr 1353220).

Powódka jako cofająca pozew jest bezsprzecznie stroną przegrywającą proces, jednak uwzględniając okoliczności cofnięcia pozwu oraz sam przebieg procesu Sąd uznał, że należy zastosować wobec niej art. 102 k.p.c. Podstawą do odstąpienia od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez stronę pozwaną należy upatrywać przede wszystkim w specyfice dochodzonego roszczenia. W sprawach o analogicznych stanach faktycznych zapadały różne orzeczenia, w tym również korzystne dla funkcjonariuszy takich jak powódka. Powódka miała zatem uzasadnione przekonanie, że jej żądanie zasługuje na uwzględnienie. Co istotne, wątpliwości związane z rozstrzyganym zagadnieniem prawnym były na tyle poważne, że zostały przedłożone do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, a więc nawet podmioty posiadające szeroką wiedzę prawniczą nie były zgodne co do tego, w jaki sposób winno się orzec w danej sprawie. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż cofnięcie pozwu w tej sprawie nastąpiło jeszcze przed rozprawą i przed faktycznym rozpoczęciem procesu, bowiem postępowanie zostało zawieszono od razu po otrzymaniu odpowiedzi na pozew. Co więcej, powódka cofnęła pozew niezwłocznie po publikacji uchwały Sądu Najwyższego, poczyniła więc wszelkie starania aby zminimalizować potrzebę prowadzenia niniejszego procesu i uczynić go jak najmniej uciążliwym dla strony przeciwnej. Wreszcie wskazać należało, że nakład pracy pełnomocnika strony przeciwnej w tej sprawie był niewielki, albowiem ograniczył się wyłącznie do złożenia odpowiedzi na pozew.